



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Lukáše Pišvejce (soudce zpravodaj), soudkyně JUDr. Veroniky Burianové a soudce Mgr. Aleše Smetanky ve věci

žalobce: **nezletilý T. P.**
zastoupený O. P., zákonným zástupcem,
oba bytem P.,
právně zastoupený Mgr. Petrem Václavkem, advokátem,
sídlem Opletalova 25, 110 00 Praha

proti
žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců,**
sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 23. 6. 2021, č. j. MV-92568-4/SO-2021,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

Shodu s prvopisem potvrzuje: L. K.

Napadené rozhodnutí

1. Žalobce se žalobou domáhal zrušení rozhodnutí žalované ze dne 23. 6. 2021, č. j. MV-92568-4/SO-2021 (dále jen „*napadené rozhodnutí*“), kterým bylo zamítnuto jeho odvolání proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „*prvoinstanční orgán*“), ze dne 8. 3. 2021, č. j. OAM-16350-16/TP-2019 (dále jen „*prvoinstanční rozhodnutí*“), a toto bylo potvrzeno. Prvoinstančním rozhodnutím byla podle § 75 odst. 1 písm. h) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR (dále jen „*zákon o pobytu cizinců*“), zamítnuta žalobcova žádost o povolení k trvalému pobytu na území ČR pro nesplnění podmínky uvedené v § 66 odst. 1 písm. a) a b) téhož zákona.

II.

Žaloba

2. Žalobce v první řadě uvádí, že s přihlédnutím k jeho věku a situaci je napadené rozhodnutí skutečně extrémně nepřiměřené. Správní orgány v prvním i druhém stupni nepostupovaly v souladu se zákonem, když obešly řádné zdůvodnění svého rozhodnutí. Žalovaný konstatoval, že předmětný případ je vyloučen z přezkumu stran přiměřenosti zásahu do soukromého a rodinného života účastníka řízení dle ustanovení § 174a zákona o pobytu cizinců. S tím žalobce ostře nesouhlasí.
3. Předně žalobce odkazuje na kritéria, kterými se rozhodující orgány musí v takových případech řídit tak, jak je stanovil Evropský soud pro lidská práva v rozsudku Velkého senátu ze dne 18. 10. 2006, Ünér proti Nizozemsku, stížnost č. 46410/99. Daná kritéria je přitom nutné posuzovat nikoli izolovaně, nýbrž ve vzájemných souvislostech. Z hlediska ustálené judikatury Evropského soudu pro lidská práva se v případě žalobce jedná o případ takzvaného usídleného cizince, neboli „settled immigrant“. To znamená, že jeho případ je nutné posuzovat ve světle Evropské úmluvy o lidských právech (dále jen jako „Úmluva“), neboť jako usídlenému cizinci může žalobci v takovém případě vždy vzniknout újma nepřiměřeným zásahem do soukromého a rodinného života ve smyslu ustanovení čl. 8 Úmluvy. Z výše zmíněného vyplývá, že napadené rozhodnutí mělo jako negativní být náležitě odůvodněno a že toto odůvodnění má obsahovat vážné důvody. V této souvislosti žalobce odkazuje na Evropský soud pro lidská práva, rozsudek Velkého senátu ze dne 23. 6. 2008, Maslov proti Rakousku, stížnost č. 1638/03. Výsledkem by pak mělo být nalezení spravedlivé rovnováhy mezi zájmy účastníka řízení - zde žalobce a případnými protichůdnými zájmy veřejnými, jak taktéž judikoval Evropský soud pro lidská práva, zejména v rozsudcích ze dne 28. 2. 2011, Nunez proti Norsku, stížnost č. 55597/09 a ze dne 4. 12. 2012, Butt proti Norsku, stížnost č. 47017/09. V daném případě však o adekvátním odůvodnění, které by dostalo nároků ukládaných Úmluvou, potažmo judikaturou Evropského soudu pro lidská práva nelze hovořit. Správní orgán v odůvodnění napadeného rozhodnutí postupoval, jak již bylo uvedeno výše nezákonně, nemluvě o odůvodnění, které v žádném případě nedostává požadavků Úmluvy. Správní orgán zde neuvedl, jaké konkrétní veřejné zájmy a zejména jakým konkrétním způsobem můžou být tímto ohroženy. Tím, že není stanoveno toto, nemůže být samozřejmě z povahy věci řeč o tom, že by zde bylo uvedeno náležité poměření - respektive jakékoli poměření kolidujících zájmů veřejných a zájmů žalobce. Celý případ je tím absurdnější, že žalobce je dítětem ve věku jednoho a půl roku, trpícím závažnými zdravotními problémy. Případné ohrožení veřejného zájmu, respektive důležitého veřejného zájmu by tak muselo dosáhnout zcela enormní intenzity, mělo-li by tento zájem na straně žalobce převážet. Zde

však žalovaný ani neuvedl, v čem by takové ohrožení mělo spočívat, ani jakého veřejného zájmu by se mělo týkat. Tím se dostal do situace, kdy vydal zcela absurdní rozhodnutí, které je v příkrém rozporu s ustanovením § 174a zákona o pobytu cizinců a ustanovením čl. 8 Úmluvy. Dle Evropského soudu pro lidská práva je totiž i neudělené pobytového oprávnění zahrnutelné pod pojem vyhoštění. V systému Úmluvy se jedná o autonomní pojem, nezávislý na vnitrostátním pojetí, jak judikoval Evropský soud pro lidská práva v rozsudku ze dne 5. 10. 2006, Bolat proti Rusku, stížnost č. 14139/03, případně též v rozsudku ze dne 12. 2. 2009, Nolan a K. proti Rusku, stížnost č. 2512/04. Dle Úmluvy se o vyhoštění jedná vždy v případě, kdy je cizinec nucen proti své vůli opustit území státu. Vnitrostátní definice je pro tyto účely tudíž zcela irelevantní a naopak se mají uplatnit závěry Evropského soudu pro lidská práva. U takzvaných unijních pobytových oprávnění je tato úprava přímo v rozporu s ustanovením čl. 47 Listiny základních práv EU. V případě přechodného pobytu se jedná o rozpor s ustanovením čl. 30 odst. 2 směrnice 2004/38 ve spojení s ustanovením čl. 47 Listiny základních práv EU. Z hlediska ustanovení čl. 1 protokolu se střetává s obecným principem, že každý má právo znát podstatu důvodů rozhodnutí, tak, aby se mohl účinně obhajovat. Judikatura Soudního dvora Evropské unie a Evropská unie tak společně zdůrazňují potřebu účinného prostředku nápravy, který garantuje uplatnění vlastních námitek. Toto je jádro práva na účinný prostředek nápravy. Pokud vnitrostátní právní úprava toto vylučuje, je pravděpodobné, že bude dotčeno samotné jádro tohoto práva.

4. Žalobce uvádí, že správní orgán vůbec nereflektoval v průběhu řízení dostatečně povinnosti vyplývající z Úmluvy o právech dítěte. To je vzhledem k osobě účastníka řízení skutečně neakceptovatelná vada napadeného rozhodnutí. Dle ustanovení čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte, *„Zájem dítěte musí být předním hlediskem při jakékoli činnosti týkající se dětí, ať už uskutečňované veřejnými nebo soukromými zařízeními sociální péče, soudy, správními nebo zákonodárnými orgány.“* K tomu účastník řízení uvádí, že takto stanovený princip nejlepšího zájmu dítěte v sobě zahrnuje tři roviny, kterými jsou (1) právo dítěte, aby jeho nejlepší zájem byl zvážen a byl středobodem úvah při poměrování s jinými konkurujícími zájmy (tj. rovina hmotněprávní), (2) příkaz vykládat právní předpisy ve světle nejlepšího zájmu dítěte, tj. tak, aby tento zájem byl efektivně naplněn (tj. rovina interpretační), a (3) v případě vydání rozhodnutí, které se dotýká dítěte, je zapotřebí, aby v odůvodnění byl reflektován možný pozitivní či negativní dopad na dítě, přičemž z každého odůvodnění rozhodnutí musí být zřejmé, že nejlepší zájem dítěte byl výslovně zohledněn (tj. rovina procesně právní). Poslední z uvedených rovin je v praxi zcela klíčová, a to i s ohledem na napadené rozhodnutí správního orgánu. Recentní judikatura Evropského soudu pro lidská práva se vyslovuje přesně v tom smyslu, tedy že smluvní státy jsou povinny dostát procesní povinnosti vyplývající z Úmluvy o právech dítěte. Veškerá rozhodnutí týkající se dětí musí v první řadě reflektovat jejich nejlepší zájmy, viz například rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 8. 11. 2016, El Ghatet proti Švýcarsku, stížnost č. 56971/10, § 46. Obdobně se Evropský soud pro lidská práva vyslovuje i ve věcech spojených s již výše uvedeným reflektováním ustanovení čl. 8 Úmluvy. Ustanovení čl. 3 Úmluvy o právech dítěte je přitom self-executing, tedy přímo aplikovatelné. V této souvislosti lze odkázat na Výbor pro práva dítěte, který v kontextu procedurálních požadavků vyžaduje, aby rozhodující orgány vysvětlily, jak byl tento zájem při rozhodování respektován, a to zcela konkrétně, tedy co bylo v daném případě posouzeno jako nejlepší zájem dítěte, na jakých kritériích je rozhodnutí založeno a jakým způsobem byl nejlepší zájem dítěte poměřen s jinými hledisky. Státní orgány smluvních

států jsou povinny garantovat procesní záruky, mezi kterými Výbor pro práva dítěte mimo jiné řadí i povinnost získávat fakta a informace s cílem opatřit všechny faktory nezbytné k posouzení nejlepšího zájmu dítěte, které musí být pečlivě ověřeny a analyzovány. Při promítnutí výše artikulovaných procesně právních kritérií do stěžovatelova případu, tak nelze dospět k jinému závěru, že správní orgán nedostal povinnosti důkladně a pečlivě zjistit nejlepší zájem dítěte. Správní orgány v prvním i druhém stupni řízení konstatovaly, že žalobce argumentoval pouze lékařskými zprávami. Tím je však založeno naprosto nesprávné zhodnocení skutkového stavu. Pakliže i přes doložené lékařské zprávy měl správní orgán důvodné pochybnosti, měl v souladu se zásadou materiální pravdy, zakotvenou v ustanovení § 3 správního řádu zjistit skutkový stav tak, aby nebyly důvodné pochybnosti. V tomto důsledku toho nedošlo k náležitým zjištěním všech rozhodných okolností skutkového stavu, nebyl zjištěn nejlepší zájem dětí účastníka řízení a tudíž ani nemohl být náležitě poměřován s konkurujícím zájmem. V tomto ohledu tedy odůvodnění napadeného rozhodnutí správního orgánu zcela nevyhovující. Samozřejmě v takovém případě vůbec nemůže být ani řeč o náležité zdůvodnění upřednostnění konkurujícího zájmu před zájmem dítěte. Prioritní zájem tedy nejen že nebyl považován za prioritní, nýbrž v daném rozhodnutí dokonce nebyl předmětem úvah vůbec. Obdobně judikuje i Ústavní soud, který ustáleně konstatuje, že nejlepší zájem dítěte je zcela zásadním kritériem, dochází-li, ať už k přímému či zprostředkovanému, zásahu do poměrů dítěte. Z tohoto důvodu Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 14. 4. 2020, sp. zn. IV. ÚS 950/19 stanovil určitá kritéria, která zesilují a zeslabují nejlepší zájem dítěte coby faktorů pro nevydání negativního rozhodnutí: míra péče [cizince] o dítě (zejména jde-li o výlučnou pečující osobu, či nikoliv), míra faktické závislosti dítěte na [cizinci] (s ohledem na věk, zvláštní potřeby dítěte atd.), hloubka emočního vztahu dítěte k [cizinci], míra ohrožení řádného vývoje dítěte (...) atd. Skutečnost, že správní orgány a soudy vzaly nejlepší zájem dítěte v úvahu a opravdu se jím zabývaly, musí být tedy nejen dle Evropského soudu pro lidská práva, ale i dle ustálené judikatury Ústavního soudu materiálně obsažena v odůvodnění. To ovšem není případ napadeného rozhodnutí.

III.

Vyjádření žalované k žalobě

5. Žalovaná trvá na zákonnosti a správnosti napadeného rozhodnutí a odmítá námitky uvedené v žalobě jako nedůvodné a v podrobnostech odkazuje na obsah napadeného rozhodnutí, odůvodnění v části III. napadeného rozhodnutí a na spisový materiál. Žalovaná konstatuje, že v napadeném rozhodnutí uvedla, že k hodnocení zásahu do soukromého a rodinného života odvolatele a k aplikaci ustanovení § 174a zákona o pobytu může dojít teprve tehdy, pokud některé ustanovení zákona o pobytu cizinců správnímu orgánu v tom kterém řízení povinnost zkoumat přiměřenost dopadů rozhodnutí ukládá. Nicméně s ohledem na judikaturu českých správních soudů posoudila přiměřenost rozhodnutí s ohledem na článek 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

IV.

Ústní jednání

6. V rámci ústního účastníci setrvali na svých dosavadních tvrzeních. Zástupce žalobce akcentoval nedostatečné zjištění skutkového stavu a uvedl, že požadavek žalovaného, aby žalobce doložil potvrzení o tom, že zdravotní pojišťovna jej odmítla registrovat ke

komerčnímu zdravotnímu pojištění, je nepřipadný, neboť žádné takové potvrzení není ze strany pojišťoven vystavováno.

V.

Posouzení věci soudem

7. V souladu s § 75 odst. 1, 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) vycházel soud při přezkoumání napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, a napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů uplatněných v žalobě.

VI.

Rozhodnutí soudu

8. Žaloba není důvodná.
9. Soud úvodem předesílá, že převážný obsah žaloby je tvořen odkazy na řadu judikátů Evropského soudu pro lidská práva, resp. Ústavního soudu, aniž by žalobce uváděl konkrétní důvody, jak se závěry v nich obsažené vztahující na nyní projednávanou věc, resp. tak činí ve značně obecné rovině, čemuž musí odpovídat i reakce soudu na takto formulovanou argumentaci.
10. Žalobce opřel svou žádost o § 66 odst. 1 písm. a), b) zákona o pobytu cizinců, podle nichž platí, že *„povolení k trvalému pobytu se bez podmínky předchozího nepřetržitého pobytu na území vydá cizinci, který o vydání tohoto povolení žádá z humanitárních důvodů, resp. který o vydání tohoto povolení žádá z jiných důvodů hodných zvláštního zřetele.“* Žalobce spatřoval *„humanitární důvody“*, resp. *„důvod hodný zvláštního zřetele“* konkrétně v tom, že se narodil předčasně, přičemž jeho zdravotní stav po porodu vyžadoval lékařskou péči k zajištění základních životních funkcí. Zároveň žalobce uvedl, že pojišťovny s ním odmítají sjednat komerční zdravotní pojištění. Na právě citované odůvodnění žádosti reagoval prvoinstanční orgán výzvou ze dne 2. 4. 2020, č. j. OAM-16350-8/TP-2019, podle níž měl žalobce prokázat závažnost svého zdravotního stavu, resp. nemožnost přístupu ke zdravotní péči v ČR, případně aby tvrdil a prokázal svou nepříznivou sociální situaci, která by znemožňovala úhradu nezbytné zdravotní péče. Na danou výzvu žalobce reagoval předložením několika lékařských zpráv popisujících vývoj jeho zdravotního stavu od jeho porodu. Žádnou další aktivitu v řízení žalobce nevyvinul.
11. Za této situace má soud ve shodě s žalovanou za to, že skutkový stav byl zjištěn zcela dostatečným způsobem. Ač byl žalobce srozumitelně a konkrétně vyzván k tvrzení a zejména prokázání výjimečných okolností pro přiznání pobytového oprávnění ve formě trvalého pobytu, doložil toliko lékařské zprávy, které sice popisují jeho nepříznivý zdravotní stav, neposkytují však odpověď na otázku, zda se žalobce nachází v situaci, která by mu znemožňovala jeho zdravotní problémy efektivně řešit – prvoinstanční orgán, resp. žalovaná v této souvislosti správně upozornila, že takovou situaci by například představovala kombinace nemožnosti uzavřít zdravotní pojištění a současný nedostatek finančních prostředků k úhradě zdravotní péče. V tomto (hypotetickém) případě by vskutku bylo nezbytné uvažovat nad přiznáním trvalého pobytu, který by žalobci umožnil být účasten na veřejném zdravotním pojištění. Ohledně první z těchto skutečností se žalobce omezil na prosté tvrzení o tom, že zdravotní pojišťovny s ním odmítají pojištění sjednat, k jeho prokázání však nenavrl žádné důkazy. V tomto směru přitom nebylo třeba předkládat žádné negativní potvrzení o odmítnutí uzavření pojištění, které žalobce

Shodu s prvopisem potvrzuje: L. K.

zmiňoval u soudního jednání, neúspěšný kontrakční proces mohl být prokázán například výsledkem pracovníka pojišťovny, s níž žalobce měl o pojištění jednat. V tomto směru však nebyla předestřena žádná věrohodná verze skutkové reality, které by mohla být předmětem důkazního řízení. Pokud se týká případných nepříznivých sociálních poměrů, které by žalobci, resp. jeho zákonným zástupcům, znemožňovali hradit náklady za zdravotní péči, pak žalobce byl zcela pasivní.

12. Za této situace má soud za to, že správní orgány v řízení o žádosti poskytly žalobci transparentní rámec pro tvrzení a prokázání skutečností odůvodňující výjimečný postup spočívající v přiznání nejvyššího pobytového oprávnění, žalobce však výzvu adekvátně nereagoval, skutkový stav byl za této situace tedy zjištěn zcela dostatečně.
13. Důvodnou není ani námitka opírající se o tvrzení, že správní orgány nedostatečně zohlednily při svém rozhodování nejlepší zájem dítěte. Požadavek na prosazení nejlepšího zájmu dítěte je typicky relevantní v případě, v němž je správní orgán nadán možností správního uvážení a volí z vícera možných variant – pokud rozhoduje o nezletilém dítěti, měl by volit to řešení, které je pro dítě nejpríznivější. Je třeba si však uvědomit, že v nyní projednávané věci byla situace odlišná – předmětem řízení bylo zhodnocení, zda konkrétní situace patří do rozsahu daného neurčitěho právního pojmu („*humanitární důvody*“, resp. „*důvod hodný zvláštního zřetele*“), či nikoli. Jelikož žalobce v tomto směru netvrdil a neprokázal relevantní skutečnosti, z nichž by bylo možné naplnění výše uvedených pojmů dovodit, nezbylo správním orgánům nic jiného, než žádost zamítnout, aniž by mohly s nejlepším zájmem dítěte jakkoliv operovat, když s ohledem na pasivitu žalobce není ani zřejmé, zda jsou jeho zájmy jakkoliv dotčeny.
14. Napadené rozhodnutí v nyní projednávané věci nemohlo způsobit nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života žalobce. Soud odkazuje na konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu (viz např. rozsudek ze dne 27. 1. 2021, č. j. 6 Azs 321/2020 – 41), podle něhož posouzení dopadů rozhodnutí na poli cizineckého práva do soukromého a rodinného života cizince vyžaduje po vnitrostátních orgánech Evropský soud pro lidská práva v rámci závazků vyplývajících z čl. 8 Úmluvy nebo z práva na účinný opravný prostředek ve smyslu čl. 13 Úmluvy za situace, v níž žalobce v tomto směru předestře v rámci správního řízení konkrétní argumentaci stran této otázky. Jelikož žalobce v tomto směru ničeho netvrdil, nemohl být správními rozhodnutími dotčen na soukromém a rodinném životě.
15. Žalobu soud shledal nedůvodnou, proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

VII.

Náklady řízení

16. Podle § 60 odst. 1 s. ř. s. by měla právo na náhradu nákladů řízení žalovaná, když měla ve věci plný úspěch. Jelikož žalované žádné důvodně vynaložené náklady řízení nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, ani nežádala jakoukoli jejich náhradu, rozhodl soud, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost. Kasační stížnost musí být podána do dvou týdnů po doručení rozsudku. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu; lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Shodu s prvopisem potvrzuje: L. K.

Plzeň dne 21. června 2022

Mgr. Lukáš Pišvejc v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje: L. K.